

DPR-VI.055.1.2024

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Szanowni Państwo,

zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach, w związku z petycją złożoną w dniu 5 grudnia 2024 r. do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie zaprzestania praktyk wprowadzania zmian w kwestiach dotyczących funkcjonowania niepublicznych placówek opieki nad dziećmi do lat 3 bez konsultacji z branżą, doprecyzowania zasad współpracy między organami administracji a branżą niepublicznych placówek opieki nad dziećmi do lat 3, uwspólnienia rozumienia pojęcia jakości opieki nad dziećmi do lat 3, przzerwania konkursu w ramach programu „Akademia wsparcia” oraz wstrzymania wdrożenia obligatoryjnych standardów, uprzejmie informuję.

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Rodzinnej w grudniu 2024 roku ukończyło prace nad standardami opieki nad dziećmi w żłobkach, klubach dziecięcych oraz u dziennych opiekunów. Niniejsze rozporządzenie podlegało konsultacjom publicznym. Projekt został udostępniony na stronie internetowej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w dniu 23 maja 2024 r. Termin zgłaszania uwag minął 7 czerwca.

Ponadto, dnia 3 czerwca 2024 r. odbyło się spotkanie prekonsultacyjne Pani Ministry Aleksandry Gajewskiej z przedstawicielami podmiotów zaangażowanych w opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3, celem konsultacji projektu rozporządzenia dotyczącego standardów jakości opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. W spotkaniu wzięło udział 32 reprezentantów instytucji. Podczas spotkania Pani Ministra przedstawiła idee prowadzonych zmian w systemie opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, elementy prowadzonej polityki rodzinnej i ogólne założenia tworzonego projektu rozporządzenia.

Do MRPiPS przesłano w sumie 146 uwag, dotyczących tematyki:

- 1) pracy z dzieckiem – 36 uwag
- 2) pracy z personelem – 26 uwag
- 3) współpracy z rodzicami – 10 uwag
- 4) struktury rozporządzenia – 31 uwag
- 5) innych, dotyczących:
 - praktyk pedagogicznych – 19 uwag
 - zmian w systemie – 16 uwag
 - obawy o nadmierną biurokratyzacją instytucji – 6 uwag
 - ogólnej oceny projektu – 2 uwagi

Zmiany w projekcie rozporządzenia, na podstawie ww. zgłoszonych uwag dotyczyły:

- 1) doprecyzowania zapisów związanych z pracą personelu z dziećmi
- 2) współpracy osób kierujących instytucją z personelem pod względem doskonalenia zawodowego
- 3) uwzględnienia rekomendacji podnoszenia standardów opieki w materiałach wspierających
- 4) obawy przed nadmierną biurokratyzacją instytucji opieki.

Wszystkie zgłoszone uwagi zostały poddane szczegółowej analizie. Podczas wszystkich etapów prekonsultacji, przedstawiciele podmiotów zaangażowanych w opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3 zgodnie zaaprobowali ideę wprowadzenia rozporządzenia dot. standardów jakości opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. Więcej informacji na stronie <https://www.gov.pl/web/rodzina/raport-z-prekonsultacji-publicznych-projektu-nowych-standardow-jakosci-opieki-nad-dziecmi-do-lat-3>.

W Dzienniku Ustaw zostało opublikowane Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 grudnia 2024 roku w sprawie standardów opieki sprawowanej nad dziećmi w wieku do lat 3. W celu umożliwienia podmiotom prowadzącym instytucje opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 dostosowania się do zaproponowanych standardów opieki zakłada się wydłużone *vacatio legis* – **rozporządzenie wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.** Tak długi okres *vacatio legis* umożliwia odpowiednie przygotowanie całego systemu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 do nadchodzących zmian.

Niniejszy akt prawny określa standardy niezbędne jakie musi spełnić podmiot tworzący instytucje opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, aby mógł zostać wpisany do rejestru żłobków i klubów dziecięcych albo do wykazu dziennych opiekunów oraz określono standardy niezbędne i fakultatywne do spełnienia w trakcie prowadzenia działalności polegającej na sprawowaniu opieki nad dziećmi do lat 3.

Standardy opieki uwzględniają potrzeby małych dzieci, które wykraczają poza samą potrzebę opieki i dotyczą w szczególności ich rozwoju fizycznego, psychologicznego, poznawczego, emocjonalnego i społecznego.

Standardy opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w rozporządzeniu zostały podzielone na 4 obszary:

- 1) pracy z dziećmi, który dotyczy codziennych doświadczeń dzieci w żłobkach, klubach dziecięcych i u dziennego opiekuna. Kluczowe dla tych doświadczeń są tworzone przez personel warunki sprawowania opieki, dotyczące zarówno organizacji życia instytucji opieki, jak i panującej atmosfery oraz jakości relacji z dziećmi opartych na szacunku i respektowaniu ich praw;
- 2) organizacji pracy personelu zatrudnionego w żłobku lub klubie dziecięcym i organizacji pracy dziennego opiekuna, który określa dbałość o profesjonalizację usług opiekuńczych i edukacyjnych, a także o rozwój pracowników, ich dobrostan, przejrzystość i użyteczność procedur oraz odpowiednia aranżacja przestrzeni są podstawą tworzenia wysokiej jakości instytucji opieki. Doskonalenie świadczonych usług, lepsza interakcja między personelem a dziećmi wynikać ma z systematycznego monitorowania i ewaluacji prowadzonej w atmosferze szacunku i zaufania;

3) współpracy personelu zatrudnionego w żłobku lub klubie dziecięcym i dziennego opiekuna z rodzicami, ma na względzie rozumienie decydującej roli rodziców i rodziny w życiu dziecka. Personel tworzy warunki umożliwiające rodzicom włączanie się w życie instytucji opieki oraz daje im możliwości podnoszenia kompetencji rodzicielskich. Współpraca personelu i rodziców powinna być oparta na wzajemnym szacunku i otwartości w dzieleniu się informacjami ważnymi dla kształtowania spójnego środowiska rozwoju każdego dziecka;

4) monitorowanie wdrażania ww. standardów, które polega na systematycznym weryfikowaniu zakresu realizacji standardów przez podmiot prowadzący żłobek lub klub dziecięcy, podmiot zatrudniający dziennego opiekuna oraz dziennego opiekuna prowadzącego działalność na własny rachunek.

Załączniki do rozporządzenia – szczegółowy zakres standardów niezbędnych oraz standardy podnoszenia jakości – zawierają listę sprawdzającą w stosunku do szczegółowego zakresu standardu. Ustawa o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 wskazuje, że dane zawarte w ww. liście sprawdzającej będą weryfikowane przez wójta/ burmistrza/ prezydenta miasta w ramach prowadzonego nadzoru. Każda instytucja będzie zobowiązana wskazać w systemie Rejestr Żłobków jakie standardy spełnia, co będzie podlegało stałemu monitoringowi przez ministra. W celu wsparcia instytucji oraz samorządów we wdrażaniu standardów w instytucjach opieki powołana została przez ministra ds. rodziny Akademia Wsparcia, na którą składają się Krajowy oraz Wojewódzcy Liderzy (podmioty wyróżnione w ramach konkursu ofert), w ramach której opracowano cały system wsparcia od przygotowania podręczników dla kadry prowadzącej instytucje, opiekunek, ale także gmin, które będą prowadziły kontrole, aby właściwie wdrożyć i realizować rozporządzenie dot. standardów, poprzez szkolenia, aż po superwizję w lokalach.

Standardy określają zarówno warunki strukturalne, które instytucje muszą spełniać, żeby móc zapewnić dzieciom wysoką jakość opieki (dotyczą one organizacji przestrzeni, procedur postępowania w istotnych sytuacjach, współpracy z rodzicami), jak również wskazują najważniejsze zasady interakcji personelu z dziećmi, które są kluczowe dla kształtowania codziennych doświadczeń najmłodszych.

Rozporządzenie jest odpowiedzią na potrzeby i oczekiwania społeczne dotyczące ujednolicenia standardów opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, w tym wytycznych edukacyjnych, spowodowanych fakultatywnym do tej pory charakterem ich wprowadzania. W obecnym stanie prawnym wprowadzenie standardów opieki ma charakter fakultatywny, co przekładało się na niepewność po stronie rodziców co do jakości opieki sprawowanej przez żłobek, klub dziecięcy bądź dziennego opiekuna. Wskazać także należy, że wydanie omawianego rozporządzenia stanowi wypełnienie kamienia milowego A57G – „Przyjęcie norm jakości w zakresie opieki nad dziećmi, w tym wytycznych w zakresie edukacji i standardów usług opieki nad dziećmi w wieku poniżej trzeciego roku życia”, realizowanego w ramach reformy A.4.2. Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności.

Ponadto celem podejmowanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej działań jest zwiększenie jakości opieki, edukacji i funkcji wychowawczych świadczonych w żłobkach, klubach dziecięcych i przez dziennego opiekuna. Podniesienie jakości opieki w oparciu o tworzone standardy opieki jest ściśle związane z programem wprowadzającym dodatki w wysokości 1000 zł brutto dla pracowników instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, wprowadzeniem programu Aktywny Rodzic, zmianami w programie Aktywny Maluch, a także z wieloaspektowymi działaniami zwalczającymi „białe plamy” w Polsce.

W zmianie do ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 z dnia 4 lutego 2011 r. (Dz.U. z 2024 r. poz.338) wprowadzono artykuł 63a umożliwiający ogłoszenie przez Radę Ministrów programu dofinansowania wynagrodzeń oraz kosztów składek od tych wynagrodzeń pracowników określonych w tym programie, zatrudnionych w żłobkach lub klubach dziecięcych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz dziennych opiekunów zatrudnionych przez jednostki samorządu terytorialnego. Tym samym w rozwiązaniu nie uwzględniono instytucji prowadzonych przez podmioty prywatne.

Z budżetu państwa mogą być wypłacane dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego na ich zadania własne. W ustawie o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 istnieje przepis pozwalający wypłacać dotację z budżetu państwa dla gmin na organizację opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych. Dodany przepis umożliwiający ustanowienie przez Radę Ministrów programu na zwiększenie wynagrodzeń samorządowym pracownikom opieki nad dziećmi do lat 3 jest zatem rozwinięciem istniejącego od lat rozwiązania. Prowadzenie przez podmioty inne niż jst instytucji jest działalnością gospodarczą regulowaną, nastawiona na zysk. Zatem taka działalność dotowana ze środków budżetu państwa wyczerpuje znamiona niedopuszczalnej pomocy publicznej.

Warto przy tym podkreślić, że od października 2024 r. wszystkie instytucje, również i prowadzone przez podmioty prywatne będą mogły otrzymać środki ze świadczenia „aktywnie w żłobku” do kwoty 1500 zł miesięcznie, ale nie więcej niż wynosi opłata rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym albo u dziennego opiekuna. Z tych środków instytucja będzie mogła pokryć wydatki na zwiększenie wynagrodzeń dla własnych pracowników.

Procedowane zmiany w systemie opieki do lat 3 przyczynią się nie tylko do zwiększenia bezpieczeństwa dzieci oraz jakości opieki, ale także wpłyną na satysfakcję z wykonywanej pracy opiekunki i opiekuna dziecięcego. Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej jest otwarte na wszelkie sugestie dotyczące zmian w zakresie opieki nad najmłodszymi dziećmi, które są poddawane dogłębnej analizie.

Z wyrazami szacunku
z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Aleksandra Gajewska
Sekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/